

Matematiikan ja tilastotieteen laitos

Mitta ja integraali

Harjoitus 5

18.2-22.2.2013

1. Olkoot $A \subset \mathbb{R}^n$ ja $f : A \rightarrow \mathbb{R}$. Osoita, että jos joukko $\{x \in A : f(x) < q\}$ on mitallinen kaikilla $q \in \mathbb{Q}$, niin

- (a) A on mitallinen,
- (b) f on mitallinen.

2. Olkoot $A \subset \mathbb{R}^n$ ja $f_j : A \rightarrow \mathbb{R}, j \in \mathbb{N}$, jono mitallisia funktioita. Osoita, että

- (a) joukot $\{x \in A : f_j(x) < f_{j+1}(x)\}, j \in \mathbb{N}$, ovat mitallisia,
- (b) joukko $\{x \in A : \text{jono } (f_j(x)) \text{ on aidosti kasvava}\}$ on mitallinen.

3. (a) Osoita, että jokainen kasvava funktio $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ on mitallinen.

(b) Osoita, että jos $g : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ on mitallinen ja $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ kasvava, niin $f \circ g : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ on mitallinen.

4. Funktio $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ on alhaalta puolijatkuva, jos $f(x) \leq \liminf_{j \rightarrow \infty} f(x_j)$ aina, kun $x_j \in \mathbb{R}^n$ ja $x = \lim_{j \rightarrow \infty} x_j$. Osoita, että jokainen alhaalta puolijatkuva funktio on mitallinen.

5. Määritä seuraavien jonojen ala- ja yläraja-arvot $\liminf_{j \rightarrow \infty} a_j$ ja $\limsup_{j \rightarrow \infty} a_j$:

$$(a) a_j = (1 + j \sin(j\pi/4))/j,$$

$$(b) a_j = (-1)^j \frac{j^3 + j^2}{2j^3 - j}.$$

6. Anna esimerkki jonosta jatkuvia funktioita $f_j : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}, j \in \mathbb{N}$, siten, että $\lim_{j \rightarrow \infty} f_j(x) = 0$ kaikilla $x \in [0, 1]$, mutta Riemannin integraalien $\int_0^1 f_j(x) dx$ jonolla ei ole raja-arvoa.